

Proiect final

**Programul StartFIN - Formarea personalului didactic din
învățământul primar în domeniul financiar**

CIRCULAȚIA BANILOR

Cuprins

Proiect didactic	2
<i>Resurse materiale</i>	3
<i>Bibliografie</i>	7
Fișa de lucru 1.....	12
Fișa de lucru 2	13
Test de evaluare	14

Proiect didactic

Profesor pt. înv. primar:

Unitatea de învățământ:

Disciplina: Educație financiară

Clasa: a III-a A

Unitatea de învățare: Folosirea banilor

Tema: *Circulația banilor*

Tipul lecției: Lecție de fixare și sistematizare a cunoștințelor

Obiectivul fundamental: Fixarea și sistematizarea cunoștințelor referitoare la gestionarea banilor (cheltuieli, investiții, pierdere, profit)

✓ **Competențe generale:**

1. Cunoașterea și utilizarea unor elemente de limbaj specific domeniului financiar-bancar
2. Recunoașterea unor elemente specifice fenomenului bancar în contexte practice diferite
3. Utilizarea unor mijloace și tehnici bancare
4. Manifestarea interesului pentru economisirea și gestionarea banilor

✓ **Competențe specifice:**

- 1.2. Recunoașterea unor instrumente de plată și servicii bancare
- 2.3. Utilizarea operațiilor aritmetice pentru înțelegerea unor tranzacții financiare simple
- 2.5. Identificarea circuitului banilor în economie
- 3.2. Utilizarea, în situații date, a unor mijloace și tehnici bancare
- 4.2. Identificarea modalităților de gestionare a banilor

Strategii didactice:

a. Metode și procedee didactice: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, jocul de rol;

b. Forme de organizare a activității: frontală, individuală, pe echipe;

Evaluarea:

- autoevaluarea, interevaluarea;
- verificarea orală;
- verificarea scrisă (testul);

Resurse:

- lucrările artistice ale elevilor (tablouri, alte obiecte de artă obținute prin modelaj, traforaj ș.a.);
- laptop, videoproiector, tablă Smart, telefoane mobile, aplicația pentru copii Chatter Pix, microfon, boxă;
- „bancnote” - lei (specimen), „cecuri” (specimen);
- palete cu numere pentru înregistrarea participanților la licitație;
- fișă de lucru;
- fișe de test;

Etapele desfășurării lecției:

1. Moment organizatoric

Pentru buna desfășurare a lecției, se asigură materialul didactic necesar și climatul corespunzător.

Elevii care au realizat lucrările de artă se vor ocupa de expunerea lor în fața clasei, astfel încât toate să fie vizibile.

2. Actualizarea cunoștințelor dobândite în lecția anterioară

Elevilor li se va solicita să dea exemple de variante de circulație a banilor în viața cotidiană (vânzări, cumpărări de bunuri și servicii, modalități de plată – bani lichizi, card). Vor fi încurajați să povestească propriile experiențe legate de tranzacții simple, efectuate în prezența părinților

sau singuri – dificultăți întâlnite, impresii.

Vor fi proiectate la tabla Smart și trecute în revistă valorile monedelor și bancnotelor emise de statul român și aflate în circulație pe teritoriul țării noastre: 1 ban, 5 bani, 10 bani, 50 bani, 1 leu, 5 lei, 10 lei, 20 lei, 50 lei, 100 lei, 200 lei, 500 lei. (<https://www.bnro.ro/Monede-si-bancnote-in-circulatie-724.aspx>)

3. Anunțarea lecției noi și a competențelor

Tema lecției noi va fi anunțată cu ajutorul aplicației pentru copii Chatter Pix, în care o bancnotă „vorbitoare” de 100 lei va comunica elevilor că vor fi protagoniștii unui joc de rol numit „Licitația”. Pe parcursul orei vor face cunoștință cu o variantă specială de circulație a banilor – cea a unei licitații de artă, care presupune o balanță între cheltuieli, investiții, pierdere, profit, pe o perioadă mai îndelungată de timp).

4. Desfășurarea lecției

Elevii vor fi împărțiți în 3 echipe: echipa „artiștilor”, echipa „licitanților” și echipa „personalului angajat” de casa de licitații, respectiv de bancă.

Echipa „artiștilor” a avut rolul de a realiza, în prealabil, tablourile, sculpturile și alte obiecte de artă care urmează a fi vândute la licitație. Tot această echipă s-a ocupat și de expunerea creațiilor într-un mod cât mai atractiv, care să le pună în valoare.

Echipa „personalului angajat” la *Casa de licitații* „Banii călători” a avut sarcina, tot în prealabil, de a elabora catalogul licitației, de a-l printa în mai multe exemplare și de a realiza prezentarea Power Point a fiecărui obiect scos la licitație (menționarea artistului, a numelui lucrării, o scurtă descriere).

Echipa „licitanților” va fi formată din 15 elevi, dintre care unul va juca rolul „omului de afaceri”, altul rolul „iubitorului de artă” și al treilea va fi reprezentantul unui licitant „anonim”, care va licita prin telefon. Ceilalți 12 elevi vor licita doar până la un punct, determinat de sumele avute la dispoziție.

Echipa „personalului angajat” de bancă va avea rolul de a realiza tranzacțiile efectuate prin intermediul cecului, respectiv prin virament bancar.

Reprezentantul *Casei de licitații* „Banii călători” va începe procedura specifică după ce voi explica regulile unei licitații: ofertele se fac prin ridicarea paletelor cu numărul participantului la licitație, în funcție de interes, de prețul bunului licitat și de disponibilitatea de a investi bani (limita maximă pentru cheltuieli). Elevul aflat în postura menționată anterior va prezenta la microfon fiecare obiect de artă/de colecție și va preciza prețul de

pornire. Licitanții vor face diferite oferte, iar ultimii trei: „iubitorul de artă”, „omul de afaceri” și „reprezentantul licitantului anonim” își vor adjudeca lucrările pentru că au plătit cel mai mult.

Elevilor li se va solicita să facă o analiză a raportului cheltuieli/profituri (estimate). Fiind vorba de o licitație în domeniul artei, banii investiți în lucrările achiziționate pot aduce profit în timp, prin adăugarea de valoare obiectului, dar pot reprezenta investiții în pierdere, dacă se va dovedi că piața nu este interesată de respectiva marfă.

Echipa „personalului angajat” de bancă va face demersurile de numărare a „banilor lichizi” (specimen) oferți de „iubitorul de artă”, de încasare a „cecului” scris (specimen) de „omul de afaceri” și de virament bancar al sumei plătite de „licitantul anonim”.

5. Asigurarea feed-back-ului

Elevilor le vor fi proiectate la tabla Smart sarcinile de lucru (*Anexa 1*) – de găsit asemănări și deosebiri între o vânzare – cumpărare obișnuită (la magazin) și una la licitație, apoi de menționat avantajele și dezavantajele ale acestor modalități de circulație a banilor. Discuțiile vor avea ca punct de pornire cele două imagini sugestive, apoi se vor nota în tabele (la tabla Smart) concluziile obținute. Se vor face corelări cu experiențele de viață și cu lecția desfășurată.

6. Evaluarea cunoștințelor

Va fi aplicat un test care va viza măsurarea nivelului de cunoștințe acumulate despre circulația banilor. (*Model test – Anexa 2*). Elevilor li se vor distribui fișele de test și li se vor explica sarcinile de lucru.

Detaliere activități/exerciții:

Valorile până la care vor licita cele 3 personaje sunt: pentru „iubitorul de artă” – 6 200 lei, pentru „omul de afaceri” – 9 400 lei și pentru „licitantul anonim” – 8 500 lei.

Elevii vor fi ghidați să ajungă la câteva asemănări între vânzarea-cumpărarea de la magazin și cea prin licitație – ambele presupun cheltuieli în limita bugetului avut la dispoziție, ambele duc la transferul dreptului de proprietate asupra produsului de la vânzător la cumpărător, ambele sunt liber consimțite. Deosebirile se referă la modalitatea de organizare, la cea de plată prin virament bancar – pentru licitații - sau la cuantumul cheltuielilor (la licitație sumele vehiculate sunt mari sau foarte mari).

Avantajele vânzării-cumpărării unui bun la licitație sunt legate de: posibilitatea obținerii de către vânzătorul-proprietar a unor sume mult mai mari pentru bunul vândut, posibilitatea ca licitantul să poată ajunge să cumpere un bun rar sau foarte rar, pe care și-l dorește (pentru colecția sa),

respectiv posibilitatea ca licitantul să își păstreze anonimatul. De asemenea, se reduc mult riscurile achiziționării unui obiect de artă care ar putea fi un fals (există certificate de garantare a autenticității).

Dezavantajele unei astfel de tranzacții se referă la: cheltuieli mari și foarte mari pentru licitanți (care concurează între ei – ceea ce crește suma cheltuită), riscul cumpărării unui bun căruia i se reduce valoarea în timp, în loc să îi crească, dezamăgirea că bunul cumpărat nu este la nivelul așteptărilor.

În vederea completării tabelelor, elevii vor fi încurajați să se exprime la nivelul achizițiilor de vocabular corespunzătoare vârstei, urmând ca răspunsurile să fie adaptate capacității lor de înțelegere, dar și rigorilor științifice.

Exercițiile propuse la testul de evaluare a cunoștințelor vizează nivelul de înțelegere a unor termeni specifici educației financiare (*licitație, valoare, investiție* – la primul item), nivel demonstrat prin capacitatea de a folosi acești termeni în contexte adecvate.

Cel de-al doilea exercițiu al testului, care le solicită elevilor să aproximeze la mii 5 sume de bani, va fi rezolvat cu ajutorul recurgerii la aproximare prin adaos sau prin lipsă, iar unul dintre exerciții are două versiuni corecte de rezolvare, elevii având libertatea să aleagă una dintre ele sau să le scrie pe ambele, dacă doresc.

2 890 lei ~ 3 000 lei (aproximare prin adaos); 4 210 lei ~ 4 000 lei (aproximare prin lipsă); 9 190 lei ~ 9 000 lei (aproximare prin lipsă); 6 500 lei ~ 6 000 lei (aproximare prin lipsă) sau 7 000 lei (aproximare prin adaos); 1 730 lei ~ 2 000 lei (aproximare prin adaos).

Descompunerile sumelor de bani de la exercițiul 3, în bancnotele emise de Banca Națională a României, oferă elevilor mai multe variante pe care le pot folosi. Elevii vor fi îndrumați să noteze varianta de rezolvare care li se pare cea mai facilă.

Exemple:

$523 \text{ lei} = 5 \times 100 \text{ lei} + 2 \times 10 \text{ lei} + 3 \times 1 \text{ leu}$	<i>sau</i>	$523 \text{ lei} = 1 \times 500 \text{ lei} + 4 \times 5 \text{ lei} + 3 \times 1 \text{ leu}$	
$215 \text{ lei} = 1 \times 200 \text{ lei} + 1 \times 10 \text{ lei} + 1 \times 5 \text{ lei}$	<i>sau</i>	$215 \text{ lei} = 2 \times 100 \text{ lei} + 2 \times 5 \text{ lei} + 1 \times 5 \text{ lei}$	
$904 \text{ lei} = 1 \times 500 \text{ lei} + 4 \times 100 \text{ lei} + 4 \times 1 \text{ leu}$	<i>sau</i>	$904 \text{ lei} = 9 \times 100 \text{ lei} + 4 \times 1 \text{ leu}$	<i>ș.a.</i>

Ultimul exercițiu, cel de stabilire a valorii de adevăr pentru fiecare enunț, punctează informații cheie și/sau de cultură generală, cu care ar trebui să rămână elevii în urma participării la lecție.

La o licitație câștigă licitantul care oferă cea mai mică sumă de bani.

F

Plata obiectului cumpărat la o licitație poate fi făcută cu o filă cec.

A

Poate fi vândut la licitație un tablou pictat de un pictor celebru.

A

Bibliografie:

Pro

1. Georgescu-Goloșoiu, L. (2016) - *Educație financiară-ghidul învățătorului pentru învățământul primar*, București, Editura Infomedia
2. Georgescu-Goloșoiu, L. (2017) - *Educație financiară: banii pe înțelesul copiilor*, București, Editura Globo
3. Georgescu-Goloșoiu, L. (2017) - *Educație financiară: banii pe înțelesul copiilor. Caietul elevului*, București, Editura Globo

DESFĂȘURAREA LECȚIEI

ETAPELE LECȚIEI	ACTIVITATEA DEPUȘĂ DE:		STRATEGIA DIDACTICĂ			Evaluare
	profesor	elevi	metode	mijloace	organizare	
1. Moment organizatoric <i>3 minute</i>	- coordonează organizarea expoziției de artă (oferă indicații, sugestii de amplasament); - ajută la expunerea unor tablouri la înălțime;	- asigură suporturile necesare: mese, magneți de tablă; - expun lucrările de artă astfel încât toate să fie vizibile și puse în valoare;	- conversația;	- tablouri, alte obiecte de artă obținute prin modelaj, traforaj, realizate de elevi;	- frontală;	- autoevaluarea; - interevaluarea;
2. Actualizarea cunoștințelor dobândite în lecția anterioară <i>5 minute</i>	- conduce conversația legată de variantele de circulație a banilor în viața cotidiană (vânzări – cumpărări din magazine fizice/online, modalități de plată – bani lichizi, card); - accesează site-ul Băncii Naționale a României – rubrica <i>Monede și</i>	- expun cunoștințele pe această temă; - povestesc propriile experiențe de viață legate de tranzacții simple (dacă ei sau vânzătorii au greșit la calculul sumei /acordarea restului ș.a.); - enunță valorile monedelor și bancnotelor aflate în circulație în	- conversația; - exercițiul;	- laptop, videoproiector, tablă Smart;	- individuală;	- verificarea orală;

	<i>bancnote în circulație</i>);	România și le descriu sumar pe baza imaginilor de pe site;				
3. Anunțarea lecției noi și a competențelor <i>2 minute</i>	- activează aplicația pentru copii Chatter Pix; - utilizează bancnota animată de 100 lei pentru a anunța tema lecției – jocul de rol <i>Licitația</i> – și sumarul noțiunilor;	- ascultă și vizionează activitatea bancnotei animate de 100 lei; - rețin tema lecției și țintele vizate legate de cunoștințele despre circulația banilor;	- conversația; - explicația;	- laptop, videoproiector, tablă Smart, aplicația pentru copii Chatter Pix;	- frontală;	
4. Desfășurarea lecției <i>25 minute</i>	- împarte clasa în 3 echipe: echipa „artiștilor”, echipa „licitanților” și echipa „personalului angajat” de casa de licitații, respectiv de bancă; - explică și demonstrează regulile unei licitații și ale jocului de rol propus; - distribuie rolurile „iubitorului de artă”, „omului de afaceri” și „reprezentantului licitantului anonim”;	- se grupează pe echipe; - ascultă regulile unei licitații și ale jocului de rol propus, iar dacă e cazul, adresează întrebări lămuritoare; - joacă rolurile primite și aplică regulile licitației; - respectă regia – câștigătorii licitației vor fi „iubitorul de artă”, „omul de afaceri” și „licitantul anonim” – prin „reprezentantul” său;	- conversația; - explicația; - jocul de rol; - demonstrația;	- laptop, videoproiector, tablă Smart, telefoane mobile, microfon, boxă	- frontală; - individuală; - pe echipe;	- interevaluare; - verificarea orală;

	- conduce jocul de rol – <i>Licitația</i> (împarte paletele cu numerele de înregistrare ale licitanților, „banii lichizi ” – specimen, „cecul” – specimen);	- fac o analiză a raportului cheltuieli/profituri (estimate).	- exercițiul;	- palete cu numerele de înregistrare ale licitanților; - „bani lichizi” – specimen, „cec” - specimen;		
5. Asigurarea feed-back-ului <i>5 minute</i>	- proiectează la tabla Smart și explică sarcinile de lucru ale fișei interactive (<i>Anexa 1</i>) – de găsit asemănări și deosebiri între o vânzare – cumpărare obișnuită, la magazin, și una la licitație, apoi de menționat avantaje și dezavantaje ale acestor modalități de circulație a banilor;	- analizează imaginile prezentate; - caută asemănări și deosebiri între o vânzare – cumpărare la magazin și una la licitație, apoi menționează avantaje și dezavantaje ale acestor modalități de circulație a banilor;	- explicația; - conversația; - exercițiul;	- laptop, videoproiector, tablă Smart; - fișă de lucru;	- frontală; - individuală;	- verificarea orală;
6. Evaluarea cunoștințelor <i>10 minute</i>	- aplică un test despre circulația banilor (<i>Anexa 2</i>); - explică cerințele testului și menționează durata	- completează testul în timpul alocat; - adresează eventuale întrebări legate de o mai bună înțelegere a	- explicația; - conversația; - exercițiul;	- fișe de test;	- individuală;	- verificarea scrisă (test);

	redactării acestuia – 10 minute; - face aprecieri, recomandări referitoare la activitatea elevilor.	sarcinilor de lucru; - prezintă impresii, sugestii despre lecție.				
--	---	---	--	--	--	--

Fișa de lucru nr. 1

1. Observă imaginile și apoi completează tabelele:

Vânzare-cumpărare în magazin

Vânzare-cumpărare la licitație

ASEMĂNĂRI	DEOSEBIRI

2. Prezintă unele avantaje și dezavantaje ale vânzării-cumpărării unui bun la licitație.

AVANTAJE	DEZAVANTAJE

Fișa de lucru nr. 2

1. Găsește cuvântul ascuns, aranjând literele!

CITALIȚIE

↓

ABNCĂ

↓

VESINTIȚIE

↓

2. **Sinceritate!** - Scrie-ți părerea pe spațiile punctate!

Dacă aș avea un milion de lei, aș cumpăra la o licitație .....

Dacă aș dori să donez un tablou valoros cumpărat la o licitație, l-aș dona .....

Dacă aș fi vrut neapărat să cumpăr o sculptură la o licitație și nu aș fi reușit, aș fi .....

3. Imprimă, colorând ușor cu creionul, pe o coală A 4, monedele de 1 ban, 5 bani, 10 bani și 50 bani, astfel încât să redai cât mai detaliat aspectul lor.

4. „Interviu” cu un participant care a cumpărat obiectul dorit la o licitație – activitate în perechi (reporter și licitant).

Întrebări orientative:

- „De ce ați licitat pentru acest obiect?” - .....
- „Ce intenționați să faceți cu obiectul cumpărat?” - .....
- „Aveți în plan să mai achiziționați la licitații și alte obiecte de valoare?” - .....

Test

1. Alcătuieste câte o propoziție folosind cuvintele: *licitație, valoare, investiție*.

2. Aproximează la mii următoarele sume de bani:

2 890 lei ~ .....   4 210 lei ~ .....   9 190 lei ~ .....   6 500 lei ~ .....   1 730 lei ~ .....

3. Descompune următoarele sume de bani în bancnotele emise de Banca Națională a României.

Exemplu: 435 lei = 4 x 100 lei + 3 x 10 lei + 1 x 5 lei

523 lei = ...

215 lei = ...

904 lei = ...

4. Scrie în casete **A** (de la Adevărat) sau **F** (de la Fals).

La o licitație câștigă licitantul care oferă cea mai mică sumă de bani.

Plata obiectului cumpărat la o licitație poate fi făcută cu o filă cec.

Poate fi vândut la licitație un tablou pictat de un pictor celebru.

DESCRIPTORI DE PERFORMANȚĂ

1. Alcătuieste câte o propoziție folosind cuvintele: *licitație, valoare, investiție*.

Rezolvare – Exemplu:

Am cumpărat un tablou la licitație.

În timp, tabloul cumpărat la licitație poate dobândi o valoare mai mare.

Arta poate reprezenta o investiție.

FOARTE BINE

Elevul alcătuieste corect 3 propoziții cu respectivele cuvinte date.

BINE

Elevul alcătuieste corect două propoziții cu două dintre cuvintele date.

SUFICIENT

Elevul alcătuieste corect o propoziție cu unul dintre cuvintele date.

2. Aproximează la mii următoarele sume de bani:

Rezolvare:

2 890 lei ~ 3 000 lei   4 210 lei ~ 4 000 lei   9 190 lei ~ 9 000 lei   6 500 lei ~ 6 000 lei/7 000 lei   1 730 lei ~ 2 000 lei

FOARTE BINE

Elevul aproximează corect 4 – 5 valori.

BINE

Elevul aproximează corect 2 – 3 valori.

SUFICIENT

Elevul aproximează corect o singură valoare.

3. Descompune următoarele sume de bani în bancnotele emise de Banca Națională a României.

Exemplu: $435 \text{ lei} = 4 \times 100 \text{ lei} + 3 \times 10 \text{ lei} + 1 \times 5 \text{ lei}$

Rezolvare – Exemplu:

$$523 \text{ lei} = 5 \times 100 \text{ lei} + 2 \times 10 \text{ lei} + 3 \times 1 \text{ leu} \quad \text{sau} \quad 523 \text{ lei} = 1 \times 500 \text{ lei} + 4 \times 5 \text{ lei} + 3 \times 1 \text{ leu}$$

$$215 \text{ lei} = 1 \times 200 \text{ lei} + 1 \times 10 \text{ lei} + 1 \times 5 \text{ lei} \quad \text{sau} \quad 215 \text{ lei} = 2 \times 100 \text{ lei} + 2 \times 5 \text{ lei} + 1 \times 5 \text{ lei}$$

$$904 \text{ lei} = 1 \times 500 \text{ lei} + 4 \times 100 \text{ lei} + 4 \times 1 \text{ leu} \quad \text{sau} \quad 904 \text{ lei} = 9 \times 100 \text{ lei} + 4 \times 1 \text{ leu}$$

Notă: Se admit orice variante care respectă cerința.

FOARTE BINE

Elevul descompune corect toate cele 3 sume de bani.

BINE

Elevul descompune corect două sume de bani.

SUFICIENT

Elevul descompune corect o singură sumă de bani.

4. Scrie în casete **A** (de la Adevărat) sau **F** (de la Fals).

Rezolvare:

La o licitație câștigă licitantul care oferă cea mai mică sumă de bani.

F

Plata obiectului cumpărat la o licitație poate fi făcută cu o filă cec.

A

Poate fi vândut la licitație un tablou pictat de un pictor celebru.

A

FOARTE BINE

Elevul stabilește corect valoarea de adevăr pentru toate cele 3 enunțuri date.

BINE

Elevul stabilește corect valoarea de adevăr pentru două enunțuri date.

SUFICIENT

Elevul stabilește corect valoarea de adevăr pentru un singur enunț dat.